

Herijking rol Verantwoordings- orgaan nodig

Nicolette Opdam
T: +31 88 407 0428
E: nicolette.opdam@hvglaw.nl

Bianca van Tilburg
T: +31 88 407 0431
E: bianca.van.tilburg@hvglaw.nl

Per 1 januari 2019 hebben de meeste pensioenfondsen een Raad van Toezicht voor het intern toezicht en vanaf 13 januari 2019 moeten pensioenfondsen sleutelfuncties voor risicobeheer, actuariel en interne audit hebben ingericht. Dit betekent dat veel van de huidige bevoegdheden die het Verantwoordingsorgaan heeft ook bij een ander orgaan of functie van het pensioenfonds zijn belegd of reeds op andere wijze zijn gewaarborgd. Tegelijkertijd wordt door de steeds verdergaande geschiktheidsvereisten voor bestuursleden, leden van de

Raad van Toezicht en de sleutelfunctionarissen de kloof tussen pensioenfonds en de deelnemer steeds groter. Reden om de rol en taken van het Verantwoordingsorgaan te herijken, zodat het Verantwoordingsorgaan ingezet kan worden voor de dialoog met de deelnemers, zodat die begrijpen hoe hun pensioengeld wordt beheerd en welke keuzes worden gemaakt.

Lees hier de opinie van Nicolette Opdam en Bianca van Tilburg.

Veel bevoegdheden die het verantwoordingsorgaan momenteel heeft, heeft de Raad van Toezicht ook. Bevoegdheden overlappen dus of zijn reeds op andere wijze geborgd. Wij hebben dit weergegeven in de volgende tabellen.

Overlappende bevoegdheden VO en RvT

Bevoegdheid VO (adviesrecht)	Bevoegdheid RvT (goedkeuringsrecht)
▶ Beleid in zake beloningen	▶ Beleid inzake beloningen met uitzondering van de beloning van de raad van toezicht
▶ Gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds of de overname van verplichtingen door het pensioenfonds	▶ Gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds of de overname van verplichtingen door het pensioenfonds
▶ Liquidatie, fusie of splitsing van het pensioenfonds	▶ Liquidatie, fusie of splitsing van het pensioenfonds
▶ Het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst	▶ Het beleid inzake het aangaan en beëindigen van uitvoeringsovereenkomsten door een algemeen pensioenfonds

Hieronder geven wij de bevoegdheden van het Vo weer, waarbij wij per bevoegdheid aangeven of deze gehandhaafd zou moeten worden of dat deze al elders of anders geborgd is.

Bevoegdheden VO

Bevoegdheid	Reeds geborgd	Bevoegdheid handhaven
▶ Adviesrecht beleid inzake beloningen	Door goedkeuringsrecht RvT en kaders in de Code Pensioenfondsen. Daarnaast is dit beleid veelal reeds vastgesteld en wordt verantwoording afgelegd in het jaarverslag van het pensioenfonds	Nee
▶ Adviesrecht over vorm en inrichting van het intern toezicht	Fondsen hebben een RvT of one tier board, afhankelijk van het gekozen bestuursmodel. Indien visitatie, dan is daar al voor gekozen	Nee
▶ Adviesrecht profielschets voor leden van de Raad van Toezicht		Ja
▶ Bindende voordracht RvT leden		Ja
▶ Advies over het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure	Via vastlegging doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding samen met het bestuur, heeft het Vo hier reeds invloed op	In andere vorm (zie tekst hieronder)

Bevoegdheden VO

Bevoegdheid	Reeds geborgd	Bevoegdheid handhaven
▶ Advies over het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid	Via vastlegging doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding samen met het bestuur heeft het Vo hier reeds invloed op	In andere vorm (zie tekst hieronder)
▶ Advies over gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds of de overname van verplichtingen door het pensioenfonds	Goedkeuringsrecht RvT, melding en toetsing door DNB, geen bezwaar proces door (gewezen) deelnemers	Nee
▶ Advies over liquidatie, fusie of splitsing van het pensioenfonds	Goedkeuringsrecht RvT, melding en toetsing door DNB, verzetprocedure	Nee
▶ Advies over het sluiten, wijzigen of beëindigen van uitvoeringsovereenkomsten	Bestuur besluit, DNB houdt toezicht, beleid tot stand gekomen met vastlegging doelstellingen en beleidsuitgangspunten waar het Vo meegedacht heeft	Nee
▶ Advies over samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten	Belegd bij risicobeheerfunctie en actuariële functie, alsmede toetsing door DNB en Eigen Risico Beoordeling en ABTN met beleid dat is vastgesteld met medewerking van het Vo	Nee
▶ Nieuw voorgestelde bevoegdheden via wetsvoorstel Van Weyenberg:		
▶ Goedkeuringsrecht uitsluitingenlijst beleggingen	Reeds begrepen in het vastleggen van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het pensioenfonds. Eigen risico beoordeling en risicobeheerfunctie ziet hierop toe	Nee
▶ Adviesrecht maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid	Reeds begrepen in het vastleggen van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het pensioenfonds. Eigen risico beoordeling en risicobeheerfunctie ziet hierop toe	Nee

Conclusie

Samengevat komt het erop neer dat het beleid waar de adviesrechten van het Vo op zien, al is vastgesteld door het bestuur in overleg met het Vo (vastlegging doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het pensioenfonds). (artikel 102a Pensioenwet). Dit is wettelijk vastgelegd in de Pensioenwet met de Wet versterking bestuur pensioenfonds (1 juli 2014).

Sinds 13 januari 2019 geldt vanuit IORP II dat pensioenfonds drie sleutelfuncties moeten inrichten, zijnde:

1. risicobeheerfunctie;
2. actuariële functie; en
3. interne audit functie.

Daardoor worden verplicht sleutelfunctionarissen aangesteld en mensen die deze functionarissen helpen bij de uitvoering van de wettelijk toegekende taken. Dit leidt tot verdere professionalisering van pensioenfonds, aangezien deskundigheidsvereisten worden gesteld aan deze functionarissen, evenals dit het geval is bij bestuursleden en leden van de raad van toezicht.

De rol van het Vo heeft op deze gebieden dan ook geen toegevoegde waarde meer, terwijl de kenniskloof verder toeneemt nu vanuit de wet geen specifieke vereisten worden gesteld aan de deskundigheid en ervaring van Vo-leden. De rol van het Vo naast alle andere rollen zal leiden tot vertraging van het besluitvormingsproces, zonder dat daarmee iets wordt toegevoegd aan de zorgvuldigheid van deze processen.

Met die groter wordende kenniskloof is wel de vraag hoe het pensioenfonds contact houdt en in dialoog blijft met de deelnemers, slapers en pensioengerechtigden. Dat is wel belangrijk, want uiteindelijk voeren de pensioenfonds de pensioenregeling uit voor de deelnemers, slapers en pensioengerechtigden. Het Vo kan, in gewijzigde vorm en met een aangepaste taakstelling daar aan bijdragen. Dit gebeurt in de verzekeringswereld ook door de inzet van klantenraden. Onze oplossing luidt dan ook als volgt.

Oplossing – vernieuwde aanpak met een oude naam - terug naar de deelnemersraad!

- ▶ De deelnemersraad heeft geen adviesrechten (behoudens hierna genoemd), maar is een klankbord orgaan voor het pensioenfonds. Het bestuur legt periodiek uit welk beleid is gevoerd en hoe zij de toekomst ziet. De deelnemersraad kan vragen stellen aan het bestuur en de RvT en mag spreken met de sleutelfunctionarissen alsmede met de accountant en actuaris van het fonds. De deelnemersraad schrijft hierover in het jaarverslag en op de website van het pensioenfonds.
- ▶ De deelnemersraad heeft wel het recht om advies te geven over de profielschets voor de leden van de RvT en heeft het recht van bindende voordracht. Immers het bestuur moet niet de eigen toezichthouders kunnen kiezen. Daarmee worden de checks en balances tussen bestuur en RvT in evenwicht gehouden.
- ▶ Communicatie en voorlichting vanuit het pensioenfonds aan de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden wordt afgestemd met de deelnemersraad om zodoende duidelijke en begrijpelijke boodschappen te brengen. Daarmee kan de kloof tussen het bestuur/het intern toezicht en de (gewezen) deelnemer kleiner gemaakt worden en wordt de (gewezen) deelnemers beter bediend.
- ▶ Het bestuur dient verantwoording af te leggen aan de deelnemersraad over de uitkomsten van de interne klachten en geschillen procedure. De deelnemersraad kan advies uitbrengen naar aanleiding van deze uitkomsten en suggesties doen ter verbetering.
- ▶ Handhaven van het samen met het bestuur vastleggen van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het pensioenfonds.

Voordelen van deze vernieuwde aanpak

- ▶ Geen overlap met bevoegdheden intern toezicht.
- ▶ Geen dubbele exercitie ten opzichte van vaststellen risicohouding, waardoor beleidsuitgangspunten en doelstellingen al zijn vastgesteld samen met het Vo.
- ▶ Verkleinen kloof tussen professioneel pensioenfonds bestuur, intern toezicht en sleutelfunctiehouders en deelnemers, slapers en pensioengerechtigden.
- ▶ Checks en balances waar dat nodig is en toegevoegde waarde heeft.
- ▶ Adviesrechten op die gebieden die impact hebben op de deelnemers, slapers en pensioengerechtigden.

HVG Law

Over HVG Law

HVG Law LLP (HVG Law) is een toonaangevend advocaten- en notarissenkantoor met hoogwaardige juridische dienstverlening. Onze advocaten en (kandidaat-)notarissen zijn actief op alle rechtsgebieden die voor het bedrijfsleven, aandeelhouders en overheden relevant zijn. Met vestigingen in Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht, New York en San Jose (desks bij Donahue & Partners LLP) zijn wij in staat u passende oplossingen te bieden voor al uw juridische vraagstukken. In Nederland heeft HVG Law LLP een strategische alliantie met Ernst & Young Belastingadviseurs LLP en maakt onderdeel uit van het global EY Law netwerk.

hvglaw.nl

HVG Law LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335658 en is geregistreerd bij het Nederlandse handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24433164.

© 2019 HVG Law LLP
Alle rechten voorbehouden.

Deze publicatie is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Voor mogelijke onjuistheid en/of onvolledigheid van de hierin verstrekte informatie aanvaardt HVG Law geen aansprakelijkheid, evenmin kunnen aan de inhoud van deze publicatie rechten worden ontleend.